SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká
fakulta v Opavě

NAVZDORY

MgA. Radovan Kodera

Opava 2024

itf Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká
fakulta v Opavě

NAVZDORY

DESPITE

MgA. Radovan Kodera

Praktická disertační práce

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí disertační práce: doc. MgA. Pavel Mára

Opava 2024

itf Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ DISERTAČNÍ PRÁCE

Akademický rok: 2024/2025

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Student: MgA. Radovan Kodera

UČO: 10362

Program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Obor: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Navzdory

Téma práce anglicky: Despite

Zadání: Série fotografií. Vytvoření vždy dvojice fotografií. Na první je klasický rodinný portrét osob, které přežily perzekuci a holokaust, a jejich potomků, případně jen potomků. Na druhé fotografii je stejné místo prázdné. Dvojice snímmků má symbolizovat, jak by svět vyhlížel, kdyby jejich předek zahynul. Klasické velkoformátové fotografie pořízení kamerou na negativ 4 x 5 inc. a zvětšené na výstavní formát. Otevřený projekt, který bude pokračovat v pořizování dalších rodinných portrétů.

Literatura: MRÁZKOVÁ, Daniela; REMEŠ Vladimír. Cesty československé fotografie. Mladá fronta, Praha 1989. ISBN: 80-204-0015-X MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie. Mladá fronta, Praha. ISBN: 23-033-85 MRÁZKOVÁ, Daniela. Co je fotografie? Katalog k výstavě. Videopres a Credit Praha. ISBN: 80-7024-004-0 SONTAG, Susan. O fotorafii. Paseka. 2002. ISBN: 80-7185-471-9 GAUTRAND Jean Claude. Robert Doisneau. Taschen, Köln. 2014. ISBN: 9783836547147 CHEROUX, Clément. Henri Cartier-Bresson. Here and Now. Thames & Hudson. ISBN: 978-0-500-54430-3

Vedoucí práce: doc. MgA. Pavel Mára

Datum zadání práce: 11. 9. 2024

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

Prohlašuji,

že jsem praktickou disertační práci vypracoval samostatně, vlastními silami a prostředky. Všechny fotografie jsou mým autorským dílem, zvětšeniny jsem zhotovil vlastnoručně, jsou to vintage printy. Kopie společných fotografií jsem daroval fotografovaným rodinám.

Souhlasím se zveřejněním práce v Univerzitní knihovně Slezské univerzity v Opavě, knihovně Umělecko-průmyslového muzea v Praze a na webových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Radovan Kodera

Poděkování:

Za vedení, trpělivost, konzultace a podporu velmi děkuji vedoucímu mé práce doc. MgA. Pavlu Márovi. Prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi děkuji za vstřícnost a podoporu.

Všem rodinám děkuji za ochotu a trpělivost při nekomfortních podmínkách během fotografování.

Radovan Kodera

NAVZDORY

Eufemistický termín „konečné řešení židovské otázky“ znamenal v nacistické terminologii fyzickou likvidaci osob židovského původu. V letech 1939-1945 bylo různými způsoby povražděno téměř šest milionů židovských obyvatel nacisty obsazené Evropy. Některým se podařilo přežít útrapy pracovních, koncentračních a vyhlazovacích táborů či pochody smrti, některým se podařilo včas před perzekucí uprchnout, někdo přežil díky pomoci druhých nebo se jinak vyhnul deportaci. Přežili NAVZDORY naprogramovanému záměru na jejich fyzickou likvidaci. Přeživší a jejich potomci se i dnes setkávají s popíráním holocaustu i s projevy antisemitismu. Přesto žijí své životy v naději, že nic podobného se už nikdy nebude opakovat…

NAVZDORY

Projekt je založen na dvojici fotografií. Na první je klasický rodinný portrét přeživších holocaust a (nebo spíš) jejich potomků pořízený velkoformátovým fotoaparátem na místě, s kterým jsou nějak spojeni, nebo je jim blízké. Na druhé fotografii je stejné místo prázdné. Má symbolizovat, jak by svět vyhlížel, kdyby jejich předek holocaust nepřežil. Snímky jsou pořízeny velkoformátovým fotoaparátem na analogový plochý negativ, na němž obraz zanechá trvalou stopu. Z negativu jsou zhotoveny klasické bromostříbrné zvětšeniny formátu 86 × 108 cm, resp. 50 × 60 cm.

Rodiny
Potomci Jiřího L.
Ivan J. a jeho potomci
Potomci Jiřího Otty Sch.
Jan S. s potomky
Potomci Georga A.

Potomci Rudolfa L. Syn, dcera, jejich děti a vnoučata

Rudolf L. s bratrem Oskarem uprchl v březnu 1939 z protektorátu Čechy a Morava do Francie, kde později vstoupili do čs. zahraniční armády. Jako příslušník Československé obrněné brigády se účastnil invaze v Normandii, bojů ve Francii a obléhání Dunkerque. Naprostá většina všech příbuzných Rudolfa L zahynula v koncentračních a vyhlazovacích táborech.

Ivan J. s potomky. Dcera, vnuci, pravnoučata

Ivan J. pochází ze smíšeného manželství. Byl deportován jako čtrnáctiletý do Terezína v únoru 1945 a dožil se osvobození. Jeho otec Josef byl zatčen v r. 1943 gestapem, vězněn v Malé pevnosti v Terezíně, později deportován do Osvětimi, kde se dožil osvobození. Ve vyhlazovacích táborech zahynuli jeho bratr Adolf a sestry Elsa, Eliška, Herma, Marta, Heda s celými rodinami a další příbuzní.

Potomci Jiřího Otty Sch. Dcera, její dcery a vnoučata

Jiří Otto Sch. byl jako dvacetiletý deportován do Terezína z Prahy 4. prosince 1941. V září 1944 byli s bratrem Františkem deportováni do Osvětimi. Dožili se evakuace tábora v lednu 1945 a účastnili se několika pochodů a transportů smrti. Osvobození prožil v zbědovaném stavu v improvizovaném lazaretu červeného kříže u Wittstocku. Rodiče i díky jeho podpoře přežili v Terezíně. Bratr František a další příbuzní zahynuli.

Jan S. a jeho potomci – syn, dcera, vnuci

Jan S. byl od r. 1943, kdy mu bylo 5 let, do konce války ukrýván ve sklepě rodinou doktora Englera v Radnicích na Rokycansku. Je ze smíšeného manželství, matka nebyla židovka. Jeho otec Karel byl nejprve vězněný v Hagiboru, začátkem roku 1945 byl deportován do Terezína, odkud uprchl. Po osvobození byl prvním poválečným předsedou plzeňské židovské obce. Zemřel v r. 1974. Šest jeho sourozenců i s rodinami zahynulo během holocaustu.

Potomci Georga A. Syn, jeho děti, vnouček

Georg A. pocházel ze Slovenska od Rožňavy. Jako čtyřletý byl rodiči ukryt před deportací u maďarské katolické rodiny. Ta se přestěhovala do Maďarska a se svými třemi dětmi se o něj starali do konce války. Jeho rodiče byli deportováni na Slovensku nejprve do pracovního tábora, později do některého koncentračního tábora v Polsku, kde zahynuli. George A. byl po válce vrácen do Československa, kde vyrůstal jako sirotek pod jiným jménem. Svého pravého jména se dopátral až v dospělosti.